

naše samouprave. Če katera stvar spada v samoupravo, spada prav gotovo v samoupravo vprašanje slovenske šole in slovenske učne knjige.

— I Zanimiva polemika glede slovenskih učbenikov se je razvila med »Jutrom« in »Slovenecem«. Na »Slovenec« uvodnik od 27. I. odgovarja »Jutro« od 28. I. in piše med drugim tudi: Seveda je cela vrsta šolskih knjig, ki so za vso Jugoslavijo lahko enake. O matematiki, fiziki, o kemiji in prirodoslovju ter podobnih stvarih se ne da drugače pisati v cirilici kakor v latinici, v slovenščini kakor v srbohrvaščini. Toda glasilo Kopitarjeve ulice postavlja za vse učne knjige v dravski banovini načelo, da »morajo zrasti iz našega npravnstvenega nazora in slovenskega kulturnega kroga«. Na te trditve pa odgovarja »Slovenec« od 29. I. in jih zavrača.

— I Res čudna zadeva. Da se šole ne gradijo, ker ni denarja, je stara stvar, toda da bi se šole ne gradile zato, ker ni načrtov, to se ne dogaja vsak dan. Zgodilo pa se je to v Črnomlju, kjer imajo sicer denar za šolo, a manjkajo jim načrti. O tem poroča »Jutro« od 30. I.

— I Meščanska šola išče strehe. Pod tem naslovom prinaša »Jutro« od 1. II. članek, v katerem razpravlja o meščanski šoli v Litiji, ki so ji dosedanjí prostori odpovedani.

— I O resolucijah društva »Krščanska šola« piše »Jutro« od 2. II. in pravi ob koncu članka: Društvo krščanska šola je poslalo svoje resolucije ministrstvu prosvete, sklicujoč se na predpise rimskega kanonskega prava in z utemeljitvijo, da ima cerkev »neodstopno pravico in obenem neodvezljivo dolžnost, nadzirati vso vzgojo svojih otrok in vernikov v vseh javnih in zasebnih ustanovah, ne samo z ozirom na verski pouk, ki se v njih vrši, ampak tudi z ozirom na vse druge stroške in zlasti z ozirom na vse odredbe, ki so v zvezi z vero in moralom.

— I »Naš glas« od 1. februarja prinaša v ponatisu nekaj važnih odstavkov članka »Sprememba uredbe o draginskih dokladah«, ki je izšel v 25. številu »Učiteljskega tovariša«.

— I Kmetijsko šolstvo je v savski banovini dokaj lepo razvito. Imajo nižjo kmetijsko šolo v Slav. Pože, vinarsko in sadjarsko šolo v Petrinji in Božjakovini, poljedelsko - živinorejsko šolo v Gospiču, vrtnarsko šolo v Božjakovini, gospodinjstvo šolo v Novem dvoru pri Zapršiču, v Božjakovini in v Novem. Razen tega prirejajo veliko število 3—5 mesečnih gospodinskih tečajev ter kmetijske, vinogradniške in zadružne zimske tečaje. V Križevcih je štiriletna srednja kmetijska šola, v Zagrebu na univerzi pa visoko - kmetijsko - gozdarska šola. V savski banovini imajo torej popolnoma organizirano kmetijsko šolstvo od najnižje do najvišje stopnje. Merodajni činitelji so na delu, da izgradijo še mnogo večje število stalnih zimskih kmetijskih šol, tako za kmečke fante, kakor za kmečke dekleta. Pri tem jih vodi spoznanje, da je v kmetijski proizvodnji, več kot kje drugje, človek oni činitelj, o katerem se mora voditi največ računa baš v interesu same proizvodnje. Pri imenovanjih šolah je povsod večje ali manjše kmetijsko gospodarstvo. V celim ima banovina samo pet kmetijskih posestev. (»Kmetovalec« 15. I.)

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje: M. K. iz P.? Ali ima učitelj pravico do celomesečne stanarine in kuriva, če je razrešen službe z dnem 15. istega meseca?

Odgovor! Ker sta stanarina in kurivo zakonito sestavna dela učiteljske plače in se morata ti dajatvi izplačevati kot drugi prejemki vnaprej, je nedvomno, da pripadata učitelju do konca meseca, v katerem je razrešen, kot drugi prejemki, po določilu § 112. U. Z.

— Š Odgovori na vprašanja: S. B. iz M.? Ako imate originalne dokumente pri prošnji za ponovni sprejem v drž. službo, priložite prepise dokumentov in pojasnite v prošnji to okolnost. Izvod iz Uslužb. lista, ki ga morate priložiti, naj vam izda sres. načelstvo, v katerega območju ste službovali pred vojaško službo.

Prošnjo vložite takoj. Komisija odloči z ozirom na število priglasev, kdaj boste polagali izpit, to pomeni »določitev termina«.

Izpit se bodo vršili po starem načrtu. Takse se ne bodo plačevale.

V učiteljskem domu morete dobiti stanovanje in hrano le v času počitnic, ker je drugače vse zasedeno.

Moški otroci uživajo vozne olajšave na železnici do polnoletnosti.

Naša gospodarska organizacija

— g Zadrúžnikom Učit. samopomoči. V zadnjih dneh januarja t. l. vam je poslala zadrúžna uprava US položnice, s katerimi nakažite članski prispevek za 442. do 444. smrti primer. V januarju 1938. so umrli ti zadrúžniki: Jaklič Franc, Ljubljana; Pogačnik Franjo, St. Vid, in Puncuh Leopold, Dol. Logatec. Samski zadrúžniki nakažite 16 din, zakonski pari 31 din. — Zadrúžniki, ki imajo večje zaostanke, so prejeli pismene opomine. Uprava vljudno prosi vse te, da naj ne odlašajo s poravnavo. Kdor nakaže vsak mesec redni članski prispevek, se mu to skoro nič ne pozna; če pa odlašajo s plačilom po več mesecev, potem je znesek visok in ga je težje poravnati. Zato: Nakazujte članski prispevek redno vsak mesec!

Učiteljska tiskarna

— t Zadrúžniki Učiteljske tiskarne prosimo, da pri vsakem naročilu zabeležijo svojo zadrúžno številko. Pri osebnem nakupu naj se legitimirajo z zadrúžno knjigo, ker ni mogoče, da bi uslužbenci poznali vseh 563 zadrúžnikov.

— t Izredno nizke cene mladinskim knjigam veljajo le še kratko dobo, kolikor še niso razprodane. Šolam dovoljujemo brez obresti daljši rok za odplačilo.

— t Pri naročilih na položnicah ni treba znamk. Navedite za kaj je poslani denar ali napišite številko računa.

— t Bezjakova vzgojslovja nudimo šolam in učiteljem vezana po 10 din.

— t Vsi zavedni učitelji (-ce) bodo 1. 1938. pristopili k Učiteljski tiskarni. Delež 250 din, ki se lahko plačuje v obrokih. Kdor učitelj — zadrúžnik Učiteljske tiskarne.

— t Večkrat bi rabili kako primerno darilo, a ga ne zmorete, ker si še niste otvorili tekočega računa, da bi mesečno pošiljali manjše zneske. Prijavite se Učiteljski tiskarni ali poverjeniku vašega društva.

— t Izpisek obračuna z dnem 31. dec. 1937 so dobile vse šole, ki so imele zastanko iz leta 1936. Šole, ki imajo neplačane račune le iz leta 1937, dobe izpisek z dnem 31. marca 1938., da ga bodo poravnale iz novega proračuna, če ga ne bodo že prej plačale.

— t Tudi učiteljem (-icam), ki imajo tekoči račun, smo poslali izpiske radi kontrole, drugi tovariši (-ce) dobe pa v kratkem poziv za plačilo. Zneski so pogosto malenkostni, da je škoda za papir in znamke — pošljite raje brez opomina.

Mladinska matica

— mm V kritični reviji za mladinsko književnost »Uhor«, ki izhaja v Pragi, je izšel 5 strani dolg članek, ki govori o slovenski mladinski literaturi in o pomenu »Mladinske matice« za razvoj mladinske književnosti pri nas. Članek je napisal tov. Albert Žerjav. Ob priliki bomo skušali prinesiti v prevodu vsaj krajši izvleček.

— mm Seja literarnega odseka Mladinske matice bo v soboto, 12. februarja, ob 18. uri, običajna redna seja pa istega dne ob 20. uri.

— mm Ocene. »Slovenec« z dne 27. I. piše o 4. številki »Našega roda«: Med sedanjimi mladinskimi časopisi se po razkošni opremi in doneski odlikuje najbolj »Naš rod«. — Uvodno povest piše A. Adamič iz življenja športnikov, drugo pa Bevk iz življenja pestre ne na kmetih. Bevk je prispeval tudi lepo legendo o Mariji v Landrski jami. Ribič je konfrontiral dva različna božiča med seboj: pri bogatini in ubožcu, ki pa se najdeta v skupni božični misli. Utva piše o teti Berti, kar lepo ilustrira Ks. Prunkova. Med pesmi omenja A. Debeljakove pesniške oznake prirode (akacije, verve, bukev). Ločniškarjeve kolednice iz okolice Škofje Loke in Kunčičevo »Mlada smučarja«. Ribič je že prispeval tudi tekst k slikanici »Tine in živali«. V poučnem delu opisuje v leposlovni obliki življenje na ljubljanskem gradu v predkristusovem času Kunaver, Ingolič pa življenje savinskih splavarjev. Številko so ilustrirali Tone Kralj, H. Smrekar, Ks. Prunkova, N. Pirnat, Lj. Ravnikar, Mara Kraljeva, Oton Gaspari, Fran Mihelič itd.

— mm O Cerkenikovem »Ovčarju Runu« je prinesla ugodno oceno »Delavska politika« od 26. januarja.

— mm O 5. številki »Našega roda« je prinesla krajšo notico »Maribor Zeitung« od 30. januarja.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— pev. Tajništvo prosi članstvo UPZ, da pravočasno odpošlje svoje izjave na okrožnico, ki jo je pred kratkim prejelo, ker jih bo potrebovalo v prošnji za dopuste.

Šolski radio

— r XIX. teden, Torek, 8. februarja: »Prešernova proslava ob obletnici smrti«; izvaja poizkusna ljudska šola v Ljubljani. Razpored: 1. O Prešernovem življenju. (Govor.) 2. Mladina ob stoletnici Prešernovega rojstva. (Recitacija Zupančičeve pesmi.) 3. Zdravica. (Petje šolskega zbora.) 4. O Vrba! (Recitacija.) 5. V spomin Andreja Smolčeta. (Recitac.) 6. Kam? (Zbor.) 7. Sonet nesreče. (Recitacija.) 8. Otok blejski. (Samospev s spremljevalnim klavirja.) 9. Uvod h krstu pri Savici. (Recitacija.) 10. Triglav. (Zbor.)

Petek, 11. februarja: »V deželi polnočnega sonca«; gđc. Julija Suštersi. Razpored:

I. 1. Po Islandiji. 2. Odlomek iz Svessonovega dela: Noni. 3. Griegova skladba (posnetek na plošči). II. 1. V ledenem pasu in na otokih Svalbard. 2. Griegova skladba (posnetek na plošči). 3. Odlomek iz norveške književnosti. III. Po Norveški.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 6. februarja, ob 17. uri predavanje: »Gospodarska navodila in tržna poročila«.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

NAPREDOVANJE UČITELJSTVA

Mnogi člani se obračajo na udruženje za posredovanje glede napredovanja.

O priliki principiellne intervencije smo zvedeli, da je sestavljena rangna lista, in da se bodo napredovanja vršila točno po principu kdaj je kdo pridobil pravico do napredovanja.

Za napredovanje bo udruženje posredovalo samo načelno. Glede ekspeditivnosti prošnje za napredovanje in eventualnih ovir so najprej dolžna intervenirati sreska društva pri sreskih načelstvih, a pri banskih upravah sekcije JUU.

V posebnih primerih naj se članstvo obrača rednim putem na udruženje, nikakor pa ne z osebno naslovljenimi pismi predstavnikom udruženja. — Privatna pisma se ne bodo upoštevala.

To obvestilo velja za vse one, ki so se doslej obračali na udruženje za posredovanje v pogledu napredovanja.

Beograd, 27. januarja 1938. P. br. 298/38.

PISANJE PRIVATNIH PISEM NA JUU

Mnogi člani organizacije se s privatnimi pismi v personalnih zadevah obračajo neposredno na posamezne člane uprave.

Članom uprave je fizično nemogoče reševati vse predmete; poleg tega se zgubi mnogo časa z iskanjem podatkov. S tem se delo kupiči na škodo zainteresiranih, a poleg tega trpi splošna stvar, ker člani uprave ne utegnejo reševati splošna vprašanja. Zaradi tega je treba, da se članstvo samo rednim putem obrača na centralo, a organizacijske jedinice dostavljajo centrali popolnoma ugotovljene in dokumentirane predmete.

Beograd, 27. januarja 1938. P. br. 299/38.

— iz Pozdravne brzojavke in izjave solidarnosti sta izvršnemu odboru poslali sledeči društvi JUU:

Sresko društvo Sarajevo.
Sresko društvo Petrinje.

Iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO LASKO bo zborovalo 12. februarja 1938. v Zidanem mostu. Potek zborovanja: I. Slavnostni del: Izvršitev priznanic ukopojenim tovarišem prvikom: Lebarju, Bučarju in Plavšaku. — II. Predavanje: Dr. R. Kolarič: Novi slovenski pravopis in šola. (Če vas v pravopisu kje žuli čevlji, potožite referent, ki bo po predavanju zdravil slične rane!) — III. Stanovske zadeve: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in situacija. 3. »Gospodarski dan«. (Poročilo o učit. gosp. ustanovah.) 4. Slučajnosti.

Čas zborovanja javimo šolam pismeno. — Z ozirom na slavlje pričakujemo sijajnega odziva. Nq — kako pa je s članarino?!

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU bo zborovalo v soboto, dne 12. februarja t. l., v Velenju s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Naša zborovanja — referira J. Vreže. 3. Naše gospodarske ustanove — referira tov. Sadar. 4. Navodila za zbiranje materiala v svrhu gospodarskega in socialnega študija šolskega okoliša. 5. Slučajnosti. — Pričetek zborovanja točno ob 9. uri. — Udeležba je članska dolžnost!

— JUU SRESKO DRUŠTVO BREŽICE bo zborovalo v soboto, dne 12. februarja 1938, ob 10. uri v prostorih ljudske šole v Brežicah. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika in delegatov. 2. Predavanje tov. Tomšiča: Problem zanemarjene dece. 3. Slučajnosti. — Odborova seja ob pol 10. uri. Predsedstvo.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH bo zborovalo dne 12. februarja ob 10. uri v Rogaski Slatini. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu referat tov. Verka: »Naša vas in učiteljevo delo v šoli«. Pol ure pred zborovanjem je skupna seja upravnega in nadzornega odbora. Naj bo udeležba polnoštevila. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU bo zborovalo v soboto, dne 12. februarja t. l., v Gornji Radgoni, z začetkom ob 10. uri. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu »Gospodarski dan«, referat tovarišice Prelogove: Krajevni življenjski standard in najobhodnejši življenjski minimum ter nadaljevanje Porekarskega predavanja o potovanju v Pariz. — Obenem pozivamo članstvo, da plača članarino, mesečnih 17 din. Odbor.

DAMSKA KONFEKCIJA

A. P A U L I N

sporoča, da otvori svoj novi, velikomestno urejeni lokal v Ljubljani, v Šelenburgovi ulici št. 1

dne 8. februarja,

založen z najelegantnejšimi modeli pomladne mode ter Vas vabi k obisku.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto, dne 12. febr., ob 9. uri v Ormožu. Tov. Knafele Alojzij bo predaval o temi »Osebnost učitelja v šoli«, tov. Megla Milan bo poročal o naših stanovsko-gospodarskih ustanovah, tov. Belšak Ljudevit pa bo podal nekaj spominov iz italijanskega ujetništva. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM bo zborovalo v soboto, dne 12. februarja, ob 10. uri dopoldne v ljudski šoli v Kozjem z običajnim dnevnim redom in predavanjem tov. Kerta Jožefa, šolskega upravitelja na Pilštanju: »Življenje v Bosni«. — Bodimo točni! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto, dne 12. februarja t. l., s pričetkom ob pol 9. uri dopoldne v mestni ljudski šoli v Celju. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tov. Franja Rejca: »Moje učiteljevanje med južnimi brati« in poročilo tov. Ane Zupanove o pomenu in nalogah odseka učiteljic. — Knjižnica bo poslovala. K polnoštevili udeležbi vabi odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD bo zborovalo dne 12. februarja 1938. v Radmirju, po prihodu avtobusa. — Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Gospodarski dan učiteljstva. 4. Sodobni pouk po Vranc - Dolganovem učnem načrtu. 5. Učiteljski pokret. 6. Slučajnosti. — Apeliramo na vašo stanovsko zavednost in pričakujemo polnoštevile udeležbe, zlasti tovariše in tovarišice iz gornjih krajev želimo pozdraviti na tem zborovanju. Pridite! Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA se je odločilo, da bo tudi sodelovalo pri zboru učiteljstva, ki bo v soboto 5. februarja 1938, ob pol devetih v veliki dvorani Filharmonije v Ljubljani, in vabi svoje člane k polnoštevili udeležbi. Uprava.

— JUU SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo dne 12. februarja v Ptuj v Mladiki z običajnim dnevnim redom. Predaval bo prof. Baš o skupnih nastopih kmeta v zgodovini, ali pa prof. F. Sušnik o novem pravopisu. To zborovanje bo stanovski gospodarski dan. Pridite vsi! Odbor.

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA

Učiteljica na mestni šoli v Celju zamenja svoje službeno mesto s službenim mestom v Ljubljani. Dopisi naj se pošljejo na upravo »Učit. tovariša« pod šifro »Učiteljica«.